

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Redaktion & Administration:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Барк 7-4125
УНСоюз: Барк 7-5337

КОРОТКІ ВІСТКИ

ОПИТУВАННЯ, ПЕРЕВЕДЕНЕ ІНСТИТУТОМ ГЕЛЛУПА вказало, що тепер, тобто в кінці червня, номінація на демократичного кандидата на пост президента здобув би сен. Едвард Кеннеді, одержуючи 40 відсотків голосів у виборцях. Другим з черги вишшов би губ. Джордж Воллес із 16 відсотками, а на третьому місці був би сен. Едмунд Москі, здобуваючи 9 відсотків голосів. Сенатори Гюберт Гамфрі та Джордж МакГоверн дістали б по 8 відсотків голосів. Опитування Геллупа вказало також, що коли б президентські вибори відбулися в червні п. р., то сен. Кеннеді переміг би двох можливих кандидатів Республіканської партії, віцепрезидента Спіро Егню та колишнього секретаря скарбу Джона Конналлі.

ОДИНАДЦЯТЬ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ КОНГРЕСМЕНІВ ВИСЛОВИЛИСЯ ЗА ТИМ, щоб ЗСА продовжували давати підтримку урядові Чіанг Кай-шека на Тайвані. Конгресмени запропонували резолюцію, в якій говориться про те, що, не зважаючи на заходи Уряду зменшити напруження між ЗСА та комуністичним Китаєм, Уряд ЗСА не повинен нічого такого зробити, щоб порушити свободу, нашого приятеля і союзника Народну Республіку Китаю та її народ.

В КАМБОДЖІ УРЯД ПЛАНУЄ запровадити обов'язкову військову службу, щоб мати змогу поповнювати втрати в лоялах, що їх мають камбоджські збройні сили. Під сучасну пору камбоджська армія поповнюється з добровільців, але в останньому часі їх кількість зменшилася до такої міри, що не можна поповнити окремих військових частин.

В НЕВЕЛИКИХ АФРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВІ БУ-РУНДІ продовжується кривава боротьба між панівною меншістю Тутсі та більшістю з племені Гуту, яка в минулому була і продовжує бути у залежності від Тутсі. Обидві групи винищують себе фізично. Тутся становлять всього 15 відс. населення країни, яке налічує біля 3,6 млн. людей. В квітні п. р. в міжетнічних сутичках загинуло до 100,000 осіб. Гуту мають підтримку у сусідній Руанді, де при владі є їхні племена.

У МОСКВІ ЗАКІНЧИЛИСЯ ПЕРЕГОВОРІ між спеціальним представником єгипетського уряду та советськими державними чиновниками. Згідно з комунікатом, обидві сторони цілком узгодили погляди на ситуацію на Близькому Сході і на заходи, необхідні для того, щоб скріпити співробітництво між Єгиптом та СРСР.

СОВЕТСЬКА ПОЛІЦІЯ ВАЖКО ПОВІЛА всім жидівським активістам, арештованим у зв'язку з протестом проти заборони еміграції з СРСР і засудженим на 16-денний арешт. Арештованих поліція побила 29 червня, на другий день після арешту.

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РЕЖИМ НЕДОВІЛАС населенню автономного району Квансі Чуанг користуватися рідною мовою, яка є наближена до мови населення Тайланду. Група чуанг є споріднена з мовною групою тай і є частиною китайсько-тибетської мовної сім'ї. Чуанг становлять третину всього населення автономного району, а дві третіх населення є з групи Ган.

Після концерту Андрія Добрянського на Союзівці минулої суботи, цієї суботи виступить танцювальний ансамбль з Асторії

Союзівка, Кергонксон. Популярний український танцювальний ансамбль з Асторії, Н. Й., під мистецьким керівництвом п. Е. Оприско, буде головною attraction'ю культурно-мистецької програми на Союзівці в найближчу суботу, 21-го липня. Ансамбль з Асторії має за собою ряд виступів на міжнародних фестивалях, українських концертах та в рамках американських мистецьких програм в Нью-Йорку. П. Оприско, колишня учениця маестра Василя Авраменка, провадить від років школу українських танців в Асторії, в якій навчається цього мистецтва понад 125 дівчат і хлопців різного віку. На Союзівці виступлять найкращі танцюристи ансамблю, переважно дівчата і хлопці найстаршої групи. До танців приграватиме артист - акордеоніст Тома Шенко з Нью-Йорку. Крім танцювальної групи з Асторії, в програмі вечора виступатиме вокально-танцювальний квартет Союзівки "Солоньки" під керівництвом Оксани Борбач та поодинокі працівники оселі, які спільно творять вокально-танцювальну - інструментальний ансамбль. Конференське вестиме Ілія Дидик. На неділю, 22-го липня, запланована виставка образів молодого артиста Володимира Свириденка. Під час заваби в суботу вечором до танців приграватиме оркестра "Амор" під мистецьким керівництвом М. Романенка. Минулої суботи, 14-го липня, численні гості Союзівки вкотре заповнили залу павільйону "Веселка" під час концерту, програму якого (Закінчення на стор. 3-й)

У ПРОГОЛОШЕННІ 1-ГО ЛИПНЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ УНС ВЖЕ ПРИДІЛАНО 111 НОВИХ ЧЛЕНІВ

В передконвенційній кампанії, яку проголошено 1-го липня п. р., вже приділено для УНСоюзу 111 нових членів. Разом із 1,937 новими членами, що їх здобув УНСоюз в першому півріччі цього року, досі прибуло в цьому році 2,048 подань нових членів.

В запланованій в липні передконвенційній кампанії визначилися своїми здобутками наступні секретарі та організатори:

Петро Волошук, секретар 505-го Відділу в Канорі, Саск. — 13 нових членів, Вавил Колодій, секретар 191-го Відділу в Трой, Н. Й. — 11 нових членів, Григорій Нісиль, секретар 336-го Відділу в Клівленді, Огайо — 7 нових членів, мгр Іван Геврик, секретар 445-го Відділу у Вінніпегу, Ман. — голова Контрольної Комісії УНС — 6 нових членів, Карло Кобіто, секретар 121-го Відділу в Ром, Н. Й. — 4 нові члени, та по 3 нові члени — Петро Корут, секретар 56-го Відділу у Врілінг, Вест Вірджинія, Роман Татарський, секретар 94-го Відділу в Детройті, Міш., мгр Іван Гаврилюк, секретар 360-го Відділу в Воффало, Н. Й., та Лев Вовк, секретар 444-го Відділу в Саскатуні, Саск.

Майже з усіх розмов Президента були роблені магнетофонні записи

Вашингтон. — Майже всі розмови президента Ніксона з його канцелярією у Вашингтоні та телефонічні розмови в Білому Домі та в Кемп Дейвід були автоматично записані на магнетофонні стрічки. Ці підслуховані апарати були інстальовані за наказом самого Президента, щоб зберегти ці розмови для історії. Такі інформації в понеділок, 16-го липня, подав для сенатської комісії, яка розглядає Вотергейтську аферу, колишній заступник асистента Президента Александер П. Баттерфілд. Баттерфілд заявив, що в 1970-му році він дав інструкції для Тасмої Служби інстальовати підслуховні апарати в двох президентських канцеляріях у Білому Домі, у залі для нарад Кабінету та у президентській канцелярії в Екзекутивній Канцелярії Будинку. Крім того, всі телефонічні розмови президента Ніксона з його канцелярією в Білому Домі та в Кемп Дейвід, Мерилленд, були також записані на магнетофонну стрічку. Ці записи Баттерфілда були підтверджені спеціальним і правним радником Президента Джей. Фредом Бузгардом, який у листі до представника сенатської комісії сен. Сему Ервіна писав, що від весни 1971-го року розмови Президента були записані на магнетофонні стрічки та що це практично завжди так. Бузгард також сказав, що подібна система записування президентських розмов була практикована також за каденції президентів Ліндана Джонсона. Але

"Нью Йорк Таймс" заявив свою підтримку для радіовисилань "Голос Америки", "Радіо Свобода" та "Вільна Європа"

Нью Йорк. — Газета "Нью Йорк Таймс" в числі з 16-го липня, заявила свою підтримку для радіовисилань "Голос Америки", "Радіо Свобода" та "Вільна Європа". У редакційній статті із заголовком "Ідеологічне відлучення", ця газета пригадує, що під час конференції європейських міністрів закордонних справ, яка відбулася в Гельсінкі, речники Заходу повільно наголошували на потребі вільної комунікації між ідеологічно протилежними бльоками держав. В той самий час, писав "Нью Йорк Таймс", Конгрес обговорював бюджетні цілі трьох радіовисилань, які для ЗСА є головними засобами комунікації зі Советським Союзом і країнами Східної Європи. У цих бюджетних рішеннях Конгрес показав чи ставить таку саму вагу на міжнародну комунікацію, як це робить державний секретар Вільям Роджерс та інші речники Заходу. "Нью Йорк Таймс" далі пише, що "Голос Америки" передає для

ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ, ХЛОПЦІ ПОЧАЛИ "МАНДРИВКУ ПО УКРАЇНІ" В ДИТЯЧОМУ ТАБОРІ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Тридцять п'ять дівчаток у віці від 7 до 11 років закінчили тут минулої суботи, 14-го липня три-тижневу уявну "Мандрівку по Україні" одно-годинним пописом-концертом, в програмі якого входили рецитати, пісні і народні танки, що їх таборівнички вивчали під час таборування на цій оселі УНСоюзу. Близько 150 осіб — переважно батьки дівчат і гості Союзівки — оплескували кожну із 24-ох точок, виведених таборівничками на сцені охолодженого залу павільйону "Веселка". Програму відкрила і нею провела п. Е. Гевріна Цікало, управителька табору. Дівчата, поділені на сім роїв, у тому ж англо-мистецтві, впровадили на вступні глядачів пісню та віршми в тему цьогорічного дитячого табору на Союзівці, "Мандрівка по Україні". Точка за точкою чергувалися у виконанні поодиноких роїв, які дослісно "про-мандрували" простори України від Карпат аж по Кавказ та від річки Прип'ять по Чорне Море. В заключній частині програми таборівнички відмітили 80-річчя поденника "Свобода", 40-річчя англо-мистецтва "Українсько-го Тижневика" та 20-річчя "Веселки", їхнього улюбленого журналу, який становить джерельну літературу для їхнього таборового навчання, відповідним, часто гумористичними, віршми і піснями. Традиційною "Таборовою Колонийкою" дівчата закінчили свій концерт - попис. Головний передсідник УН-

СССР запевнює Північний В'єтнам про постійну підтримку

Москва. — Тут перебувала упродовж восьми днів від 9-го липня партійно-державна делегация Північного В'єтнаму для переведення розмов в справах, що затримаються, як повідомила советська преса, питання дальшого розвитку і поглиблення дружніх советсько-в'єтнамських відносин і співробітництва в інтересах будівництва соціалізму в Демократичній Республіці В'єтнам і безумовного виконання паризького договору про перемир'я у В'єтнамі. В'єтнамська делегация очолював перший секретар в'єтнамської комуністичної партії Ле Зуан, а в складі делегации був також північнов'єтнамський прем'єр Фам Ван Донг. У переговорах із советською стороною взяли участь члени Політбюро на чолі з Л. Брежнєвим та ці працівники міністерства закордонних справ СРСР, які мають ділове відношення до проблем Південносхідної Азії, а зокрема В'єтнаму.

Советсько-в'єтнамські нарати закінчилися 16-го липня і безпосередньо після того північнов'єтнамська делегация покинула Москву, відвідаючи до Угорщини. По дорозі делегация коротко зупинилася у Ленінграді, де ближче познайомилася з містом. Спільний советсько-в'єтнамський комунікат заявив, що 17 липня. У цьому комунікаті уряд Північного В'єтнаму зобов'язується підтримувати поставку паризького договору про перемир'я. Знову ж уряд СРСР, зі свого боку зобов'язався дати Північному В'єтнаму економічну допомогу для відбудови країни. Згідно з цією обіцянкою, СРСР

Іракський уряд пропонує поліпшити взаємини з ЗСА

Багдад. — Цілковито несподівано з боку іракського уряду виїшла ініціатива нормалізувати взаємини з ЗСА та Великою Британією. Ініціатива цього роду дає віцепрезидент Республіки Командної Ради і генеральний секретар правлячої партії Баас Саїдам Гуссейн в інтерв'ю з відомими кореспондентами. Як відомо, ЗСА та Велика Британія не втримують під сучасну пору дипломатичних контактів з Іраком, але згідно з декларацією С. Гуссейна, "не зважаючи на це, Ірак не закриває дверей в обличчя будь-якого позитивного розвитку, що мав би місце у цій політиці". Саїдам Гуссейн підкреслює готовність Іраку налагодити питання продажу нафти Америкі, але передумовою цього повинно бути встановлення мирних відносин з Близьким Сходом. Коли йдеться про Ірак, то в першій мірі тут важить відношен-

ДІВЧАТА ЗАКІНЧИЛИ, ХЛОПЦІ ПОЧАЛИ "МАНДРИВКУ ПО УКРАЇНІ" В ДИТЯЧОМУ ТАБОРІ НА СОЮЗІВЦІ

Учасниця цьогорічного дитячого табору на Союзівці

Союзу Посип Лисогір, представлений пані Цікало, поратуволував, в імені Головного Уряду УНСоюзу, таборівничкам за вірцеве і цікаво виведену програму, побачив їм приємних вакацій та

Українець найменований комішенером постачання води в Нью Джерсі

Трентон. — Губернатор Нью Джерсі Вільям Т. Кенгилл найменував адвоката Івана Корбаніча з Клівфону комішенером постачання води для північного Нью Джерсі. Адв. Корбаніч, який завжди пригадує та гордиться своїм українським походженням, був офіційно запрошений на новий пост 25-го червня цього року. На фото під час церемонії запрошення стоять (зліва): новозапрошений комішенер адв. Іван Корбаніч, попередній посадовий Джерсі Сіті Чарльз Крігер, стейтський сенатор Джозеф Уркала з Пассейкського повіту та попередній посадовий Клівфону Стенлі Звір. Після свого запрошення комішенер Джон Корбаніч склав членство в Уряді Головного канцелярія УНСоюзу, якого він є довголітнім членом, та був розмовою з головним передсідником Йосипом Лисогіром, заступником головного передсідника і рекордним секретарем Володимиром Соханом та головним касиром пані Уляною Дачук.

"Літературна Україна" заатакувала письменника Б. Антоненка-Давидовича за одержування пакунків з-за кордону

Київ. — Орган Спілки Письменників України "Літературна Україна", виступив у числі 54-му з 13 липня д. р. із погромницькою статтею проти відомого українського письменника й доволі молодого в'язня сталінських тюрем і концтаборів Бориса Антоненка-Давидовича, закидаючи йому не тільки "жорстокування", що мало виявлятися в одержуванні ним пакунків із-за кордону, але й ставлячи йому у вину поведінку його сина Євгена, заслуженого нібито за участь у груповому зґвалтуванні. Базується стаття на доносі групи працівників київської мітинги до редакції "Радянської України", які, на підставі збережених в цій установі копій бланків доручення надісланих пакунків, "застаювали", що відправляв ці пакунки Борисові Антоненку-Давидовичу в чужі в'язниці, а не в його власну квартиру. Олександр Горбач, "дезертир з Червоної Армії", вояк Дінізі "Галичина" й ворог Радянського Союзу, син якого Марко був "відворочений" з СРСР за передавання різних "дарунків" українським письменникам і перекладачам у Києві. В дальшому у статті "Літературна Україна", надрукований п. н. "В ролі жорбака", що її підписав "лауреат республіканської премії ім. Галани" режисер поет Микола Подольняк, Б. Антоненка-Давидовича обвинувачено у служанні закордонним радіостанціям і в тому, що він був одним із "радіників" судженого Валентина Мороза "при складанні деяких опусів націоналістичного змісту" і зокрема у тому, що Б. Антоненко-Давидович в чужі в'язниці, а не в його власну квартиру.

Борис Антоненко-Давидович, народжений 1899 року в Ромні на Сумщині, автор таких відомих творів, як "Лічарі абсурду" (1924), "Смерть" (1928) і зокрема "Землю українською" (1930), належить до небагатьох із тих українських письменників, що були репресовані і перетримані десятиріччя сталінського терору. Арештований в середині 1930-их років, він перебував понад 20 років у тюрмах і концтаборах Советського Союзу, із яких був звільнений і репатріюваний 1956 року. Своєї переживання із цих років описав у повісті "За ширманою" (1963) та в інших прозових творах, змішаних у книжці "На довгий ніч" (1967). В листопаді 1970 р. він відмовився зізнавати на суді проти Валентина Мороза і потім 29 вересня 1971 року разом з І. Дзюбою і В. Чорноволем підписав протесту" і зокрема у тому, що Б. Антоненко-Давидович в чужі в'язниці, а не в його власну квартиру.

В Москві відбувається Міжнародний кінотрибунал

Москва. — Два тижні триватиме VIII Міжнародний кінотрибунал, який почався 10 листопада в кремлівській залі з'їзду. Після привітальних промов передсідник Державного кіно СРСР Ф. Ермаш та голова правління Союзу кінотворців СРСР Л. Кулдіжакова, а також представлення членів жюри кінотрибуналу почав постановкою повнометражного кольорового советського фільму, очевидно з засягу пропаганди, "В ім'я миру на землі", присвяченого поїздки Брежнєва до ЗСА та, як пише газета "Известия" з 12 липня, "його особистого вкладу в справу відпущення на міжнародній арені, в справу миру та співробітництва народів". Огляд фільмових постановок почався 11 липня. На конкурсі є фільми західних країн і країн "соціалістичного бльоку".

FOUNDED 1983

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$24.00, на пів року — \$12.50, на 3 місяці — \$6.50. Для членів УНСОУ 65% від загальної суми. За кошту зміну адреси — 25¢. Чеки "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не виразно застеріг, долучивши задовольну коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07308

Щоб не було сумніву

На сторінках московської "Правди" з 12 липня опубліковано редакційну статтю "Під прапором ленінської зовнішньої політики". Стаття ця — це своєрідний підсумок дотеперішньої совєтської "мирної офензиви" у світі, а одночасно виразна декларація совєтських політичних цілей. Невипадковим є і те, що цю статтю "Правда" опублікувала якраз день після того, коли на Кремлі була вручена Л. Брежнєву т. зв. міжнародна ленінська премія "За скріплення миру між народами" і коли при цій нагоді Л. Брежнєв виступив з черговою своєю промовою на тему совєтської "мирної офензиви".

У своїй промові Брежнєв говорив про те, що сьогодні ми є свідками — і не тільки свідками, а й активними учасниками — знаменного повороту у всій післявоєнній історії: переходу від періоду ворожого конфронтації у міжнародному житті... до періоду все триваючого мирного співіснування, розумного, на основі взаємовигоди і рівної безпеки, миролюбного співробітництва соціалістичних і капіталістичних держав".

Про те, якою має бути насправді ера епоха "мирного співіснування", дещо докладніше з'ясувала "Правда" у зазначеній редакційній статті, пишучи:

"Совєтська зовнішня політика — політика клясова, соціалістична, інтернаціоналістична. До кожної міжнародної проблеми наша партія підходить з точки зору інтересів соціалізму, інтересів визвольної антимілітаристичної боротьби народів. Наглядним для цього доказом є послідовна підтримка Совєтським Союзом героїчного в'єтнамського народу... Подання адекватної допомоги в'єтнамському народові в його справедливій боротьбі за мир і соціалізм Совєтський Союз завжди вважав і вважає своїм інтернаціональним обов'язком... Совєтський Союз — по боці арабських народів, які ведуть справедливую боротьбу за ліквідацію всіх наслідків ізраїльської агресії. Наша батьківщина була і буде по стороні всіх борців за мир, свободу і соціальний прогрес".

Як бачимо, того роду декларація офіційного органу ЦК КПСР в час "мирної офензиви" нічим не відрізняється від заяв з періоду холодної війни, які кишень "святоточно" проголошено формально у Москві та у всіх столицях західних держав.

Треба припускати, однак, що совєтські верховоди визнавали за потрібне ще раз це наголосити, щоб у нікого не було сумніву, про що фактично Москві йдеться, коли вона форсує "мирну офензиву".

Технологічна недолугість СРСР

Совєтські керівники і їхні пропагандисти вихваляються безупинно їхніми досягненнями у успіхах в різних ділянках життя, зокрема ж у ділянках наукових і технологічних дослідів. Згідно з їхньою пропагандою, базована на "вченні" Маркса й Леніна совєтська наука однаково спроможна розв'язувати актуальні проблеми не тільки в таких ділянках, як фізика й хімія, а й у царині нових технологічних досліджень, винаходів і добутоків.

Тим часом, звичайний простий рахунок — порівняння досягнень З'єднаних Штатів Америки і Совєтського Союзу хочби в такій ділянці, як космічні досліді, доводить, що в технологічній ділянці Москва не тільки не прогресує, але відстає. Якразним прикладом цього відставання може бути той факт, що, не зважаючи на всі зусилля, вихваляючись і крик, совєтським науковцям і технологам не повелось ні разу випустити на Місяць космічного корабля з людською залогою. В той же час американські астронавти побували вже шість разів на Місяці і кожного разу щасливо повернулися, збагачуючи науку своїми дослідями й обсерваціями, як і привезеним з Місяця матеріалом. Москва ж спромоглася вислати на Місяць свого "Лунохода", без будь-якої людської залоги, "досліді" якого досить невизначні й далі залишаються під знаком запиту.

Ще маркантиша справа вийшла із совєтської лабораторії. Відбулося випуснення такої совєтської лабораторії з величезним пропагандивним криком про перебування в історії світу совєтський подвиг, про совєтську першість у цьому напрямку, про незвичайні перспективи совєтського почину і все — скінчилося раптовою мовчанкою — після того, як випущена в орбіту навколо землі лабораторія розколовалася й усі три совєтські астронавти із її залоги згинувли. Випущена, вже після совєтської, американська лабораторія "Скайбей" не тільки увійшла успішно в орбіту Землі, але до неї долетіла призначена туди залога із трьох астронавтів, які, не зважаючи на всі труднощі й різні напрати, спромоглися перебувати на цій лабораторії повних 28 днів і знову ж, згідно з устійними планами, повернулися на Землю. Найближчим часом, під кінець липня ц. р., до "Скайбей", що кружляє й далі в орбіті Землі, має вилетіти нова група астронавтів, яка перебуває на "Скайбей" майже 60 днів.

Про якісь дальші совєтські почини в цій справі совєтська пропаганда мовчить. На одне, на що спромоглися кремлівські керівники і технологи, то не на вислати до космічної централі у Гюстона в ЗСА спеціальну делегацію, складену із 34 совєтських астронавтів й інженерів для обговорення запланованої на липень 1975 року спільної американсько-совєтської космічної експедиції і для ознайомлення з американськими досягненнями в цій ділянці, зокрема ж із побутовою і дією різних систем "Аполло". З цього "почину" виходило б, що Москва як і в багатьох інших ділянках і багато уже разів в недавній історії, чекає на допомогу ЗСА, чи просто на це, щоб знову ж таки американці навчили совєтських інженерів й астронавтів, які долітати на Місяць чи й відбувати експедиції на космічних лабораторіях. Про якусь "першість" чи й "перевагу" Москви це не свідчить, а тільки про її відставання й недолугість. Не маючи можливості викласти якогось винаходу, як це було, наприклад, з атомовою бомбою, совєтські керівники й технологи йдуть на жерти до американських капіталістів.

М. Осмоловський

ЄХІДНІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Писати про совєтську політику єхидність — це у якійсь мірі одностайне з поворотом на тризмі, бо фактично йде про настільки відомий факт у політичному житті, що його навіть не потрібно доказувати чи аргументувати. Все так, не зважаючи на це, ми хотіли б звернути увагу на найновіший вияв єхидності політичної єхидності у зв'язку з недавню закінченою першою частиною Конференції з питань безпеки і співпраці в Європі. Як відомо, думку про таку конференцію європейських держав, Канади і ЗСА вже давно висувує совєтський режим, поставивши перед собою конкретну мету: добитися формальної легітимізації політичного статусу кво в Європі. Засадничо, такого роду мета нічого єхидного по суті не має. Коли ж ми все таки й говоримо про совєтську єхидність, то маємо на увазі "ідейно-концепційне підложжя", сформульоване єхидними чинниками порядком аргументування позиції СРСР.

Ідеться тут про головні тези вступної промови совєтського міністра закордонних справ А. Громика при відкритті Європейської конференції, совєтський проєкт т. зв. Генеральної декларації про основи європейської безпеки, принципи відносин між державами в Європі і, врешті, заключну заяву А. Громика на закінченні першої фази Європейської конференції. Цим вступом А. Громика і проєктом декларації варто присвятити дещо уваги, щоб сформувати собі кращий образ фактичних ходів і засобів єхидності совєтського режиму в загальному контексті стратегічного плану закріплення захоплених неросійських територій в Європі.

Ідеться тут про головні тези вступної промови совєтського міністра закордонних справ А. Громика при відкритті Європейської конференції, совєтський проєкт т. зв. Генеральної декларації про основи європейської безпеки, принципи відносин між державами в Європі і, врешті, заключну заяву А. Громика на закінченні першої фази Європейської конференції. Цим вступом А. Громика і проєктом декларації варто присвятити дещо уваги, щоб сформувати собі кращий образ фактичних ходів і засобів єхидності совєтського режиму в загальному контексті стратегічного плану закріплення захоплених неросійських територій в Європі.

Наголос на мир як догма вихідна позиція

Немає сумніву, що сучасне совєтське керівництво спромоглося на дуже ефективну назовні тактику, докладно вивчивши панівні тенденції і настрої в різних сферах поза контролем СРСР. Спроможане це Сталіним охолодження у взаминах із Заходом, яке розвинулося у довготривалий період "холодної війни", не принесло нічого позитивного для Совєтського Союзу, який крім того став в обличчя безпосередньої загрози з боку ще недавно близького ідеологічного союзника — комуністичного Китаю. Невпорядковані відносини в Європі, заперечування легітимності політичного статусу кво з одночасною м о ж л и в і с т ю збройного конфлікту з Китаєм в Азії змусили Москву до ґрунтовної зміни в тактиці. Для совєтських можновладців стало яким, що найпершим завданням є консолідувати власні во-

діння, забезпечити свої кордони, добитися визнання цих кордонів з боку заінтересованих сторін, щоб в такій спосіб утруднити розвиток ревіндикаційних тенденцій.

Об'єктивні умови на Заході сприяли Совєтському Союзу в тому сенсі, що довга холодна війна втомлює західні держави. Ще важливішим фактором виявляється те, що ЗСА у засіді неурочиті і нерішучі політики дали себе вмаєнувати в ситуації, в якій треба було рідшитися або на всю світову війну, або на капітуляцію. Так звааний "мир з честю", що його досягнули американці у В'єтнамі, треба розцінювати як розв'язку майже зближену до військових перази. З цього вт го задумав с к о р е в і с т а т і с я Кремль, піднявши гасло "прапор миру" і пропонуючи загальне політичне відпущення на базі збереження існуючого політичного статусу кво.

Цьому крутому політичному повороту, на який рідшився Кремль, дає уперше виступ ХХІХ з'їзду КПСР, що й заявив А. Громику, "видягнув програму миру", мовляв, "мир і соціалізм були написані на нашому прапорі від дня народження совєтської держави. Ми зобов'язані вірності цьому прапорі. У Совєтському Союзі немає ішої з о в н і ш н о ї політики. Вона випливає із самої суті нашого суспільного устрою".

Такого роду слова, заявляючи про мир, насправді декларують тощо виявляється, як цього й сподівалася совєтські плани, незвичайно примітивно, "музично" для дух західного обивателя, до того ж перед очі Кремль поставив дуже примамливу оферту "важко-мисливного торговельного обміну". Коли ж за совєтськими словами пішли совєтські діла і коли для західних підприємців не сподівалося розкритися можливість доступу до веетевського ринку совєтського бльоку, то відразу зникли всі побоювання. Західноєвропейські, японські і американські підприємці, фінансисти, індустріалісти почали навзвирі передки старатися за візи до СРСР і за право наладити "ділові зв'язки" з відповідними совєтськими державними чинниками.

Коротко, тактичний наголос на мир себе цілком виправдав, і то може у більшому розмірі, як на це могли початково навіть розраховувати совєтські верховоди.

Об'єктивне значення це мало для відстаючої економіки СРСР, яка, не зважаючи на всі зусилля та пропагандистські запевнення, залишалася шораз більше позаду економіки капіталістичних країн. До СРСР почалася доставка не тільки збіжжя та товарів широкого споживання, що відбивається

Пантелеймон Ковалів

НОВА НИЖНЯ З ІСТОРІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Під таким заголовком по'явилася недавно книжка проф. Василя Чаплєнка на 448 сторінок. Це — курс, який охоплює історію нової української літературної мови від ХУІІ ст. до 1933 року.

Це нове видання повторює, принаймні, на три чверти текст двох його попередніх книжок "Українська літературна мова. І англійська й розвиток" (т. І, Нью Йорк, 1955 р.) і т. ІІ, Нью Йорк, 1962 р.). Новий матеріал подається з 287 стор.

Та й у старому матеріалі подано дещо нове, як: шукання правдописних особливостей в ХІХ ст., коректурні виправлення помилок, що були в неохайному виданні, та деякі інші вставки.

Уже через три роки після виходу першого тому названої праці автора в 1958 році в Києві вийшов перший том "Курсу історії української літературної мови", написаний бригадою авторів з семи осіб ("дожовтєвий півріччя"), а в 1961 році вийшов другий том ("радянський період"). В 1968 році вийшли "Нариси з історії української літературної мови" П. Плушча.

В усіх цих совєтських курсах немає об'єктивності, а партійне перекопчення історичних фактів, як твердження у вступному слові автор, замочування періоду самостійної держави України. Таким чином, цей курс В. Чаплєнка залишається цінним об'єктивно — науковим підручником з історії нової української літературної мови.

Новий матеріал подається в розділах: 1) Боротьба за українську літературну мову 1917-1920 рр.; 2) Здобутки української літературної мови за 1917-1920 роки; 3) Внутрішній стан української літературної мови; 4) Справа української графіки й правопису; 5) Загальні висновки з історії української мови в українській самостійній державі; 6) Національно-мовна політика більшовиків за т. зв. досягнутого к о м у н і з м у; 7) Національно-мовна політика РКП(б) 1923-33 років; 8) Національно-мовна політика КП(б)У після ХІІ з'їзду РКП(б); 9) Основні тенденції в творенні української літературної мови 20-х років; 10) Українська літературна мова поза межами УРСР та на еміграції.

Крім того, у вступній частині автор подає загальну характеристику процесу.

Автор підкреслює, що досі не досліджено мови окремих письменників, публіцистів, учених, через те йому самому довелося досліджувати мову окремих письменників (П. Куліша, Л. Українки та ін.).

У цій праці автор поставив собі широке завдання — дослідити історичний розвиток української літературної мови, що швидко відбивається на мові, яку в дуже поважній висоті догують американські країни.

Дані про кількість, матеріальний стан українців в країнах нашого поселення: ЗСА українців обчислюють на 600-700 тисяч, громада організована, може матеріально допомогти потребуючим українцям в інших країнах, в Європі і в Південній Америці. До Координаційної Ради Суспільної Служби ЗСА, що діє під проводом Управи — д-р Теодозій Савицький, голови, Стефана Мазурика і Михайла Ковальчука, заступників голови, Івана Поритко, секретаря, д-ра Миколи Ценка, скарбника, проф. Олександра Татоміра, прес. референта, належать: Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Українська Католіка "Провидіння", Українська Народна Поміч, Суспільна Служба Комбатантів, Товариство "Самопоміч", Союз Українок Америки, Український Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Товариство Українських Інженерів, молоді організації — П л а с т СУМА, ОДУМ.

Всі ці організації допома-

гають кожного року потребуючим в Україні та в інших країнах. В 1972 році уклалося до угоди в Україні 13,135.92 дол., в країнах Європи 19,935.00, в Південній Америці 5,535.39 — разом 38,606.31 дол. До того в ЗСА 37,267.68, разом 75,873.99 дол. Крім того Союз Українок Америки уклів стипендію студентів у Бразилії, а в році переходить висоту понад 6,000.00 дол. Союз Українок "ж" продовжує успішно допомагати дитячим садочкам, а зокрема опікується "бабусями" і за останній рік уклів ім понад 1,900.00 дол. в різних країнах світу. В ЗСА Відділі СУА допомагають потребувачам в закупі харчів, одягу. І інші інші жіночі організації, як Український Золотий Хрест, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Товариство Українських Інженерів, молоді організації — П л а с т СУМА, ОДУМ.

У своїй передмові автор зауважує, що він уживає трьох термінів з однаковим значенням: стиль ("поважний стиль") мовистиль, стилістика, розуміння під цим добір певних засобів вислову — слів, граматичних явищ для надання певного характеру висловлюванню.

Цікаво відзначити, що в процесі розвитку мови не подано окремих періодів, а був один безперервний процес, дедалі охоплюючи янтарі практичного якитку й стилістичне удосконалення.

Отже, певні етапи в історії української літературної мови — це два показники — жанрово — функційне розширення та якісно — стилістичне удосконалення. Таких етапів автор подає дещо ширше, ніж у вступній частині: 1) перші спроби, що з стилістичного боку характеризуються бурлескними ознаками (інтермедія Гаватюка); 2) перші спроби "поважного стилю" (І. Котляревський, Гулак-Артемовський); 3) мовна "котляревщина" з її стилістичною ознакою — перебільшеною "бурлескістю"; 4) мова Квіткинної прози як велике жанрове розширення; 5) мова українських романтиків на Наддніпрянщині; 6) Шевченкова мова як епохальне явище; 7) літературна мова другої половини ХІХ ст. з широким жанровофункційним засягом; 8) розвиток мови на Наддніпрянщині після 1905 року до 1917 року; 9) буйний розвиток української літературної мови після 1917 року.

А це мовотворення ввесь час базувалося на українській народній мові, то й загально цей процес автор характеризує формулою О. Вогумиля і П. Жатецького "Від народу через культуру й верстви знову до народу". Це основний процес розвитку української літературної мови.

З огляду на всі ці особливості книжка проф. Василя Чаплєнка "Історія нової української літературної мови" має велике значення в історії української літературної мови взагалі. Це добрий підручник не тільки для курсів університетського вивчення, але й для широких мас української інтелігенції, яка цікавиться історичним розвитком української літературної мови. Книжка має велике значення для української молоді, яка знайде в ній багато цікавого й корисного матеріалу для вивчення історії української культури, правдивого, об'єктивного вивчення історичного

процесу української літературної мови. Вважасмо вихід у світ цієї праці великим досягненням в українському мовознавстві, а її авторів бажасмо дальших успіхів на цьому важкому шляху дослідження історичних проблем української літературної мови.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Останнє зауваження відноситься до самого серця кобзарства. Р. Левинський досить ясно вимагає від бандури стати "універсальним" інструментом, догдним до "виконання всіх музичних творів, так, як наприклад, на фортепіано". Невже автор не знає, що на фортепіано не можливо виконати "всіх музичних творів"? Нема інструменту, на якому це можливо.

Визначте і дайте відповіді на запитання:

